Kenniswerkplaats
Tienpuus

Opvoedsteun in de buurt:

Schakelen tussen formele en informele voorzieningen

Elena Ponzoni (Vrije Universiteit)
Marjolijn Distelbrink (Verwey-Jonker Instituut)

Opvoedsteun in de buurt:

Schakelen tussen formele en informele voorzieningen

Elena Ponzoni (Vrije Universiteit)
Marjolijn Distelbrink (Verwey-Jonker Instituut)

Januari 2014

Opdrachtgever: Gemeente Amsterdam
Financiering: ZonMw

Inleiding

Kantelen, decentraliseren, verbinden. Ook voor het jeugdbeleid betekent dit anders werken. Hoe kan de gemeente aansluiten bij de kracht van burgers, bij de pedagogische civil society, bij informele (wijk)netwerken? Een van de manieren daarvoor is samenwerking met migrantenzelforganisaties. Daar gaat deze brochure over. De tekst die voor u ligt is een samenvatting van het rapport *Opvoeden in diversiteit. Verbinding tussen formele en informele opvoedondersteuning in Amsterdam* (Ponzoni, 2012). Voor dat onderzoek zijn interviews gehouden met vertegenwoordigers van formele en informele organisaties die ouders steunen bij de opvoeding. De onderzoekster liep enige tijd mee met organisaties en stond aan de wieg van beginnende samenwerking tussen formele en informele partijen. De belangrijkste gesprekspartners van formele zijde waren opvoedadviseurs, managers van het Ouder-en-kindcentrum (OKC, het Amsterdamse CJG) en professionals in de jeugdzorg. Hierna duiden we ze aan als *formele werkers*. Van informele zijde betrof het actieve kaderleden en oprichters van zelforganisaties die actief zijn op het terrein van opvoeding. We noemen ze hier *informele werkers*. Over de conclusies van het onderzoek vond op 22 april 2013 een interactieve bijeenkomst plaats in Amsterdam, met vertegenwoordigers van zowel formele als informele zijde. De belangrijkste inzichten hieruit zijn verwerkt in kader 4.

Voor wie is deze tekst bedoeld?

Deze brochure is voor lokale beleidsmakers, managers en beroepskrachten in het jeugdveld die vaders en moeders ondersteunen bij de opvoeding, en in hun werk willen aansluiten bij initiatieven in (migranten)gemeenschappen. Samenwerken blijkt niet vanzelf te gaan. Het vraagt van iedereen een lange adem. En het vermogen zich in te leven in het perspectief van de ander. Van de lokale overheid vraagt het durf, zoals de durf om ruimte te geven aan experimenten. Deels gaat het om bewustwording en visie. U vindt informatie over manieren om samenwerking te laten slagen. Want, de voorbeelden in Amsterdam laten zien: het kan!

De basis van samenwerking

Formele en informele voorzieningen met elkaar verbinden houdt in dat je *nieuwe* netwerken vormt. Het contact tussen beide is niet vanzelfsprekend; ze opereren elk in hun eigen wereld, met een kleine overlap. De eerste stap is vaak elkaar letterlijk en figuurlijk 'vinden'. In kader 1 staan de condities die nodig zijn voor *het kunnen ontstaan van* samenwerking. Ze zijn ontleend aan wetenschappelijke literatuur over netwerkvorming.

Kader 1
Condities voor verbinding

Een vruchtbare bodem voor het ontstaan van samenwerking vraagt:
- Elkaar tegenkomen, regelmatig contact en kennis van elkaar.
- Vertrouwen: positieve beelden van elkaar.
- Gemeenschappelijk gevoel van urgentie.
- Gezamenlijke visie op probleemstelling, rolverdeling en oplossingsrichting.

'Het grootste probleem in Zuidoost is dat we nog niet veel van elkaar weten, wat we precies doen. Dat geldt voor zelforganisaties en instellingen, maar ook voor professionele instellingen onderling. Op bijeenkomsten praat je met mensen en je gaat er van uit dat zij weten wat je doet, maar vaak is dat helemaal niet zo. Dat merk ik ook bij mezelf. Ik ga er ook teveel van uit dat het aanbod van mijn organisatie bekend is. En ik weet eigenlijk ook vaak niet precies wat andere organisaties en stichtingen doen.'
(Informele werker, Amsterdam Zuidoost)

'We komen elkaar te weinig tegen. Ik weet wel van het bestaan van voorzieningen voor opvoedondersteuning, maar het makkelijkste is als je daar iemand ook kent. Je neemt niet zomaar contact op met een instelling, je moet iemand kennen en weten dat zij goed werk doen. Heel veel instellingen hebben namelijk niet voldoende kennis van deze groep [de eigen gemeenschap], dus je moet wel echt een ingang hebben, korte lijnen met iemand die je vertrouwt.'
(Informele werker, Amsterdam Zuidoost)

Twee perspectieven op samenwerking

De Amsterdamse praktijk laat zien dat deze condities in de praktijk vaak niet zijn vervuld. Dat is meestal een kwestie van onbekendheid over en weer tussen formele en informele voorzieningen, en niet zelden ook van enig wantrouwen. Formele werkers die moeite doen om informele organisaties te betrekken bij hun werk vinden naar hun gevoel nogal eens een dichte deur. Andersom ervaren informele werkers bij formele organisaties vaak geen werkelijke interesse in de doelgroep, of geen behoefte aan echte toenadering.

Onder deze ervaringen gaat een ander probleem schuil, zo blijkt uit het onderzoek. Er bestaan twee botsende perspectieven op samenwerking, die samen optrekken danig in de weg kunnen staan. Deze twee perspectieven of verhalen zijn ook terug te vinden in beleidsteksten over samenwerking. De perspectieven omvatten allerlei

(grotendeels onbewuste) vooronderstellingen en overtuigingen van waaruit mensen denken en handelen.
Het eerste perspectief dat zowel in beleid als de praktijk veel voorkomt, is dat *van de toegankelijkheid.* Hierin staat de toegankelijkheid van voorzieningen centraal. De bijbehorende probleemdefinitie luidt dat migrantenouders onvoldoende bereikt worden door voorzieningen voor opvoedsteun, terwijl ze die steun wel nodig hebben. Dit kan liggen aan factoren aan de aanbodkant en aan de vraagkant. Het tweede perspectief is dat van de civil society. Hier ligt – vanuit de aanbodkant bezien - de nadruk op het aansluiten bij eigen netwerken en de eigen kracht van ouders. Dit perspectief krijgt in beleidsteksten steeds meer nadruk - ook door de huidige transitie in het jeugdveld - maar is in de praktijk nog niet dominant. Informele werkers redeneren wel al vaak vanuit het perspectief van de civil society. Zij willen de opvoedkracht binnen hun eigen gemeenschap versterken (kader 2).

Het perspectief van de toegankelijkheid

Uit het onderzoek komt naar voren dat het *perspectief van de toegankelijkheid* dominant is bij formele werkers. Zij zien vooral twee 'oplossingen' voor het beter aansluiten bij migrantenouders:

- Beter over het voetlicht brengen van hun aanbod (weerstanden overwinnen).
- Informele werkers/zelforganisaties daarbij inschakelen als brugfunctionaris.

Kader 2
Botsende perspectieven

- *Perspectief van de toegankelijkheid*
  (dominant bij formele organisaties)

  Er zijn ouders die behoefte hebben aan opvoedadvies, die niet bereikt worden door het professionele aanbod. Doel van de samenwerking met informele organisaties: ouders toeleiden naar professionele instellingen/het OKC. Informele werkers vervullen een brugfunctie.

- *Perspectief van de civil society*
  (dominant bij informele organisaties)

  Onderlinge relaties tussen mensen binnen de vrijwilligersorganisatie stimuleren hen om bewuster met opvoeding bezig te zijn en elkaar daarin te versterken. Informele werkers begeleiden dit. Doel van samenwerking met formele organisaties: dit proces versterken via kennis van professionals.

Volgens dit perspectief moeten informele organisaties goed geïnformeerd worden over het werk van formele voorzieningen. Vanuit het oogpunt van onbekendheid met elkaar en wantrouwen kan het nodig zijn een cursus of voorlichting te geven bij de zelforganisatie, maar dat is dan iets tijdelijks. De formele werker heeft een andere positie dan de informele werker: de eerste is de professional en heeft de kennis om ouders te ondersteunen. De tweede geniet het vertrouwen van ouders en kan daarom de professional helpen om ouders te bereiken. Het inschakelen van informele werkers is in dit perspectief succesvol wanneer (individuele) ouders worden doorverwezen naar formele voorzieningen. De samenwerking met informele werkers is waardevol omdat er bij ouders vaak onbekendheid en afstand tot voorzieningen is en informele werkers dichtbij ouders staan.

> *'Mensen uit zelforganisaties hebben eerder zicht op de problematiek, zij zien wat er speelt en ontvangen ook eerder signalen dat het niet goed gaat in een gezin. Zij worden ook aangesproken en in vertrouwen genomen door mensen in een problematische situatie. Het ideale plaatje is dat zo iemand dan de hulpvragende meeneemt naar een professionele instelling. Maar ik denk niet dat dit zo heel vaak gebeurt eigenlijk.' (Formele werker, jeugdzorginstelling Amsterdam)*

Het perspectief van de civil society

Informele werkers hebben doorgaans een heel ander 'verhaal' over opvoedondersteuning: het perspectief van de civil society. Dit perspectief of verhaal past bij de doelstelling van hun werk: het emanciperen en empoweren van hun doelgroep. Informele werkers steken hier veel energie in binnen hun zelforganisaties. Zij brengen bijvoorbeeld ouders met elkaar in gesprek over opvoeding, stimuleren dat ze zich gezamenlijk verantwoordelijk gaan voelen voor een goede ontwikkeling van hun kinderen, en helpen hen hun weg te vinden als opvoeders in Nederland. Deze inspanningen zijn belangrijk omdat ouders zitten met allerlei normatieve kwesties, zoals het verenigen van twee culturen met elkaar of het opvoeden van de kinderen in Nederland als goed moslim. In de ogen van veel informele werkers kunnen formele werkers met hun professionele kennis over opvoeden een bijdrage leveren aan het ondersteunen van ouders. Maar: alleen als zij weten aan te sluiten bij wat al gaande is binnen de zelforganisatie. Dit kunnen zij doen door:

- Het creëren van een veilige ruimte.
- Naast ouders staan, persoonlijke betrokkenheid.
- Aansluiten bij het informele gesprek.

Relevant is dat in dit perspectief, zoals informele werkers dat invullen, de nadruk ligt op collectieve processen. Een belangrijk doel is dat ouders *samen* in gesprek raken over opvoeding en hiervoor samen de verantwoordelijkheid gaan nemen. In feite gaat het om het op gang brengen van een sociale dynamiek in de gemeenschap of de wijk, het met elkaar vergroten van sociale veerkracht.

> *'Het gaat erom dat we als ouders met elkaar besluiten dat wij de jongens op straat aanspreken wanneer zij iets doen wat niet kan. We hebben de neiging om problemen op anderen af te schuiven. Als er op straat iets is gebeurd dan zijn het altijd 'de andere kinderen die mijn kind hebben meegesleept'. Terwijl wij er zelf iets aan kunnen doen, zeker als we elkaar daarbij helpen.' (Informele werker, Amsterdam Nieuwe West)*

Waar gaat het mis?

De meeste formele werkers zoeken toenadering tot informele werkers vanuit het perspectief van toegankelijkheid. Ze willen cursussen of hulp aanbieden aan individuele ouders of gezinnen en hopen via zelforganisaties ingangen te vinden. Informele werkers ervaren bij dit type benadering een gebrek aan echte belangstelling en aansluiting bij de collectieve processen die zij ondersteunen. Zij zien het 'aanleveren' van ouders aan formele organisaties ook niet als hun kerntaak. Samenwerking komt hierdoor vaak niet tot stand. Dat geldt ook als vooraf niet duidelijk verwachtingen en visies op samenwerking zijn uitgewisseld (kader 3).

Kader 3
Voorbeeld van mislukte samenwerking

Het onderzoek beschrijft enkele voorbeelden waarin een op het eerste oog beloftevolle samenwerking tussen formele en informele werkers uiteindelijk niet goed verliep. Een voorbeeld. Een informele werker van een Afrikaanse kerk wil met een welzijnsinstelling samen in de kerk een opvoedcursus organiseren. Beide partijen zien in eerste instantie de meerwaarde van een samenwerking. Na de eerste (telefonische) contacten stapelt zich echter een reeks misverstanden op, waardoor de cursus uiteindelijk niet doorgaat. Het belangrijkste probleem is dat er onduidelijkheden zijn over logistieke aspecten, zoals het tijdstip waarop de cursus gegeven zou worden en de beschikbaarheid van een Engelssprekende opvoedadviseur op het juiste moment. Analyse achteraf laat zien dat beide partijen het gevoel hadden de ander een dienst te bewijzen met het initiatief, waardoor zij meer flexibiliteit en medewerking verwachtten van de ander. De medewerkers van de welzijnsinstelling vonden dat zij de kerk ondersteunden door een gratis cursus aan te bieden voor de leden. De informele werker had juist het gevoel de instelling te helpen haar doelen te behalen: het bereiken van een belangrijke doelgroep. Waar het misliep was onvoldoende persoonlijk contact en uitwisseling van de visie op het samenwerken en rollen van beide partijen.

Het kan!

Het onderzoek van Ponzoni toont in twee voorbeelden hoe afstanden daadwerkelijk zijn te overbruggen. Ze laten zien dat zowel vanuit het perspectief van toegankelijkheid als dat van de civil society succesvolle samenwerking mogelijk is, en wat daarvoor nodig is.

Samenwerken: perspectief van de civil society

In de casus *OKC op locatie* is een samenwerking tot stand gekomen tussen het Ouder-en-kindcentrum Amsterdam Nieuw-West en twee zelforganisaties (Stichting Steunpunt Ontwikkeling en Participatie SSOP en vrouwenorganisatie Nisa for Nisa). Medewerkers van het OKC geven opvoedcursussen bij de zelforganisaties en bij SSOP houden opvoedadviseurs spreekuren. Aan deze vorm van samenwerking is een lang proces vooraf gegaan. In de betrokken zelforganisaties deden zich al vaak, onder leiding van informele werkers en op een ongedwongen manier, gesprekken voor over opvoeding. De meerwaarde van samenwerking met formele werkers werd daarbij nog niet direct gezien, althans niet in de vorm van toeleiding naar cursussen. Medewerkers van het OKC hebben in deze casus grondig en langdurig geïnvesteerd in informele persoonlijke contacten met de organisaties. De informele werkers kregen nu het gevoel dat er echte belangstelling was voor hun werk. Wat deze samenwerking tot een succes maakte, was dat de formele werkers aansloten bij het gesprek, hun aanbod daarop afstemden en flexibel wisten in te zetten. Ze lieten zich zien als persoon en gingen naast ouders staan. De vertrouwdheid is toegenomen. Informele werkers zijn intussen met leden van hun achterban ook al op de koffie geweest op het OKC. Een andere manier van ondersteunen van ouders werd in deze casus mogelijk doordat formele werkers hun werk voor een deel op een andere manier inrichtten. Een belangrijke randvoorwaarde was steun van het management van het OKC.

> *'Ik had het gevoel mensen tegenover mij te hebben die echt geïnteresseerd zijn in wat hier binnen gebeurt. Ze maakten duidelijk dat ze het waarderen, dat ze ook respect hebben voor het feit dat wij mensen bereiken die zij niet kunnen bereiken, en zich afvragen hoe we dat doen.' (Informele werker, SSOP)*

> *'Moeders die op de cursus komen bij Nisa for Nisa en SSOP voelen zich veilig. Ze weten dat zij daarbinnen zonder vrees alles op tafel mogen leggen. Zij hebben met elkaar een duidelijke afspraak 'wat hier binnen gezegd wordt, blijft onder ons'. Ze moedigen elkaar ook aan om problemen en knelpunten in de opvoeding te bespreken, ze geven elkaar advies. Er komt veel meer naar boven dan in een cursus dat bij het OKC gehouden wordt.' (Formele werker, OKC Amsterdam)*

Samenwerken: perspectief van de toegankelijkheid

In Amsterdam Zuidoost is een succesvolle samenwerking tot stand gekomen die meer past binnen het perspectief van de toegankelijkheid. De Ghanese zelforganisatie Vice Versa werkt hier onder andere samen met jeugdzorginstelling Spirit. Spirit was betrokken bij een project waarbij Vice Versa brugfunctionarissen opleidde. Dit bood de kans voor formele werkers en informele werkers van beide organisaties om veel tijd te investeren in gezamenlijke visievorming op de samenwerking. Belangrijk onderdeel van de visie is dat Ghanese Amsterdammers niet als vanzelf de stap nemen naar formele hulp. De afstand en het wantrouwen zijn te groot. Informele werkers kunnen helpen de brug te slaan.

> *'Ghanese mensen zijn niet gewend om problemen met anderen te delen. Het lukt je om contact te maken met een persoon en over zijn probleem te praten. Je merkt dat het een probleem is dat heel lang speelt, terwijl die persoon hier nooit over heeft verteld. Het is al veel dat die persoon er eindelijk met iemand over heeft durven praten, maar dan wil hij absoluut niet dat derden hierover horen of betrokken worden. In het geval van gezin A. had een schoolbegeleidster mij ingeschakeld. Het is gelukt om met het gezin over het probleem te praten en hen te overtuigen dat dit probleem aangepakt moest worden. Dit is een soort basiswerk, voorwerk dat nodig is voordat hulp door de mensen geaccepteerd wordt.' (Informele werker, Vice Versa)*

Maar de samenwerking ging in dit geval nog verder. Informele werkers en de brugfunctionarissen begeleidden niet alleen gezinnen naar formele hulp maar namen soms de begeleiding van een gezin tijdelijk over als dit nodig was. Wel deed zich in deze casus een knelpunt voor. De informele werkers – redenerend vanuit hun belangrijke schakelpositie en het gegeven dat ze soms feitelijk werk van professionals overnemen – wilden erkenning voor hun werk. De (uitgebreide) brugfunctie die zij vervullen zien zij als een extra taak. Zij verlangden vanwege hun intensieve inzet een vorm van ondersteunde professionalisering of formalisatie van hun positie. Onder andere het stadsdeel verwachtte echter dat zij hun toeleidingsactiviteiten vrijwillig zouden doen voor hun gemeenschap. Deze verwachting past meer bij het perspectief van de civil society, waarin wederzijdse steun binnen een gemeenschap wordt nagestreefd, dan bij het perspectief van de toegankelijkheid, waarin informele werkers de toegang naar het formele aanbod helpen vrijmaken. Het verschil in verwachtingen kan de samenwerking onder druk zetten.

Kader 4
Experts aan het woord

Op 22 april 2013 vond een bijeenkomst plaats waarin formele en informele werkers, leidinggevenden en beleidsverantwoordelijken uitwisselden over wat belangrijk is bij samenwerking. Enkele aandachtspunten op een rij:

Investeer in communicatie
- Informele werkers kunnen dingen duiden, weten veel over behoeften en problemen van gezinnen, maak daar gebruik van. Zorg tegelijkertijd dat zij een goede terugkoppeling krijgen over wat je als formele werker doet met gezinnen, als zij bemiddeld hebben.
- Het is belangrijk vooraf verwachtingen op papier te zetten bij samenwerking. Dit voorkomt problemen. Tegelijkertijd is het belangrijk te investeren in veel (informeel) contact.

Zoek een goede balans
- Als een zelforganisatie structureel overvraagd wordt, is er iets mis. Professionals moeten in principe uiteindelijk de hulp aan een gezin verlenen (voor zover een probleem niet met eigen kracht kan worden opgelost). Dat is niet de taak van een intermediair(e organisatie). In incidentele gevallen kan inschakelen van een semi-professional uit een zelforganisatie als hulpverlener evenwel de oplossing zijn om een gezin over de drempel te helpen; maak in zo'n geval duidelijke afspraken, bijvoorbeeld over de eindverantwoordelijkheid.

Maak beleid
- Voer in de eigen organisatie het gesprek over samenwerking met zelforganisaties; zorg dat werknemers hier niet alleen voor staan. Opbouw van relaties kost tijd. Reserveer hier (wat vrijer te besteden) budget voor. En zorg voor structurele inbedding in het werk als de relatie er eenmaal is.
- Blijf je richten op het inzetten op (nieuwe) netwerken in de wijk. Onderzoek daarbij goed waar een informele werker met wie je wilt samenwerken aan moet voldoen om de samenwerking tot een succes te maken. Ondersteun de pedagogische civil society door informele werkers of bewoners(organisaties) zelf een budget en een actieve rol te geven bij het versterken van gezinnen. Let daarbij op dat informele organisaties niet op dezelfde manier functioneren als formele organisaties; dus leg niet dezelfde verantwoordingseisen aan informele organisaties op.
- Ontwikkel een visie als gemeente/stadsdeel op samenwerking met burgerinitiatieven/zelforganisaties; meer pro-actief dan reactief zoals nu vaak gebeurt (in antwoord op signalen van zelforganisaties). Bedenk wat je wilt met samenwerking, en wie/wat daarvoor logische partners zijn, wat zij jou kunnen bieden (aansluiten bij het gesprek dat al wordt gevoerd, brug naar formele hulp), wat jij partners hebt te bieden (kennisondersteuning, professionalisering).

Aansluiten bij informele werkers vanuit de wijkteams
- In het nieuwe werken in wijkteams wordt het steeds belangrijker aan te sluiten bij informele netwerken en initiatieven; daar passen ook nieuwe afrekenmodellen bij voor formele organisaties. Het moet niet meer (alleen) gaan over hoeveel ouders zijn bereikt met een bepaald (formeel) aanbod.
- De nieuwe ouder-en-kind teams bundelen veel expertise. Die expertise hoeft niet bij alle medewerkers aanwezig te zijn. Zorg in de nieuwe wijkteams dat er in elk geval op teamniveau expertise is over samenwerken met informele organisaties/aansluiten bij netwerken in de wijk. De nieuwe werkwijze, en de aandacht voor eigen kracht daarbij, is een kans om samenwerking met zelforganisaties een nieuwe impuls te geven.

Tot slot

Samenwerking tussen formele en informele organisaties: het is mogelijk. Wel blijkt dat dit alleen lukt onder bepaalde randvoorwaarden. In kader 5 staan ze op een rij. Samenwerking kan plaatsvinden vanuit twee gezichtspunten of perspectieven die allebei kans van slagen hebben. Het ene is de toegankelijkheid van voorzieningen, dominant bij formele werkers. Het andere is het perspectief van de civil society. Dit perspectief wordt onderschreven door veel informele werkers en sluit goed aan bij wat de kanteling vraagt: het benutten van eigen (veer)kracht van gemeenschappen en formele werkers die daarbij weten aan te sluiten. Hier ligt, met de juiste ondersteuning van beleidswege en ruimte voor experiment, een kans voor het grijpen.

Kader 5
Randvoorwaarden op een rij

- Visievorming op samenwerking bij gemeente.
- Voorwaarden scheppen voor samenwerking (elkaar kennen en tegenkomen).
- Bewustwording van eigen perspectief en opvattingen.
- Veel tijd voor persoonlijk informeel contact.
- Expliciteren en uitwisselen van verwachtingen en rollen door partijen.
- Komen tot een gezamenlijke visie.
- Flexibiliteit, zich werkelijk verdiepen in de andere partij.
- ‘Backing’ vanuit eigen organisatie en lokale overheid: ruimte voor experimenten.

Deze tekst is een samenvatting van het onderzoek ‘Opvoeden in diversiteit: Verbinding tussen formele en informele ondersteuning van opvoeders in Amsterdam’ (2012, Utrecht: Kenniswerkplaats Tienplus/Verwey-Jonker Instituut). Het onderzoek en deze samenvatting zijn een product van de Kenniswerkplaats Tienplus, gefinancierd door ZonMw, de landelijke organisatie voor Zorgonderzoek. De Kenniswerkplaats Tienplus is een van de drie Academische werkplaatsen Diversiteit in het Jeugdbeleid (zie www.kenniswerkplaatstienplus.nl). In de Kenniswerkplaats Tienplus werken onderzoekers van het Verwey-Jonker Instituut en onderzoekers en studenten van de Vrije Universiteit en Hogeschool Inholland samen aan kennis over opvoedondersteuning in Amsterdam. Belangrijke onderzoeksvragen zijn: past het aanbod van steun voldoende bij de diverse populatie van Amsterdam? In hoeverre zijn goede initiatieven vanuit migrantengemeenschappen zelf bekend, en hoe wordt daarop ingespeeld? Wat is daarvoor nodig? De kennis wordt verzameld in nauwe samenspraak met de praktijk en beleidsverantwoordelijken en -uitvoerders. De gemeente Amsterdam en SO&T zijn actieve partners.

Voor deze tekst is onderzoek gedaan naar de samenwerking tussen formele en informele voorzieningen rond opvoedsteun in Amsterdam. Er vonden interviews plaats met betrokkenen uit beide velden, enkele casussen zijn intensief gevolgd en deels begeleid. Ook zijn inzichten uit een workshop georganiseerd door DMO Amsterdam en de Kenniswerkplaats Tienplus naar aanleiding van het onderzoek benut. De brochure is bedoeld voor beleidsmakers en professionals die de kanteling willen maken naar het samen met netwerken van (migranten)ouders vormgeven van eigentijdse opvoedsteun, zowel binnen als buiten Amsterdam.

Over deze brochure

Deze brochure is geschreven door Marjolijn Distelbrink (Verwey-Jonker Instituut) en Elena Ponzoni (Vrije Universiteit). Elena is auteur van het rapport ‘Opvoeden in diversiteit’. Marjolijn was vanuit de Kenniswerkplaats Tienplus betrokken bij een voorstudie voor dit onderzoek. Elena is de contactpersoon voor deze brochure.

Over Elena Ponzoni
Elena Ponzoni is onderzoeker bij de afdeling Bestuurswetenschappen en Politicologie (Sociale Wetenschappen) van de Vrije Universiteit Amsterdam. Sinds 2010 doet zij onderzoek naar de verbinding tussen formele en informele voorzieningen rond opvoedsteun. In haar nog te verschijnen dissertatie onderzoekt zij de rol van zelforganisaties in de veranderende verzorgingstaat, aan de hand van de casus opvoedondersteuning.
elena.ponzoni@gmail.com

Over Marjolijn Distelbrink
Marjolijn Distelbrink is senior onderzoeker bij het Verwey-Jonker Instituut. Zij doet veel onderzoek naar de aansluiting van opvoedondersteuning bij gezinnen van diverse herkomst. In de afgelopen jaren onderzocht ze voor de Kenniswerkplaats Tienplus onder andere de werking van Triple P voor migrantenouders en maakte ze methodiekbeschrijvingen van ‘practice based’ methodieken voor opvoedsteun, ontwikkeld door en met migranten. Ze is projectleider van een kwalitatief onderzoek naar nieuwe werkwijzen in de Amsterdamse proeftuinen ‘Om het kind’.

Voor meer informatie

Het gehele onderzoeksrapport kunt u gratis downloaden op:
http://www.verwey-jonker.nl/jeugd/publicaties/jeugdzorg/opvoeden_in_diversiteit

Als onderdeel van het onderzoekproject is een korte film gemaakt over samenwerking, te bekijken via de link:
http://www.kenniswerkplaatstienplus.nl/projecten/afgeronde-projecten/verbinding_en_governance

Meer weten over kantelen en samenwerken met migrantenouders?
www.kenniswerkplaatstienplus.nl
mdistelbrink@verwey-jonker.nl

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Amsterdam
	Financiering: ZonMw
Auteurs	Drs. E. Ponzoni (Vrije Universiteit)
	Dr. M. J. Distelbrink (Verwey-Jonker Instituut)
Omslag	Ontwerppartners, Breda
Foto omslag	Ministerie van VWS, Beeldbank WmoUitgave
Foto E.Ponzoni	J. Filipe Wiens (www.jfwstudio.com)
Uitgave	Verwey-Jonker Instituut
	Kromme Nieuwegracht 6
	3512 HG Utrecht
	T (030) 230 07 99
	E secr@verwey-jonker.nl
	I www.verwey-jonker.nl

De publicatie kan gedownload en/of besteld worden via onze website: http://www.verwey-jonker.nl en van de Kenniswerkplaats Tienplus: http://www.kenniswerkplaatstienplus.nl

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2014.
Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute. Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

Kenniswerkplaats
Tienpuus

Kantelen, decentraliseren, verbinden. Ook voor het jeugdbeleid betekent dit anders werken. Deze brochure beschrijft hoe de gemeente kan aansluiten bij de kracht van burgers, door samenwerking met migrantenzelforganisaties. De tekst is een samenvatting van het rapport Opvoeden in diversiteit. Verbinding tussen formele en informele opvoedondersteuning in Amsterdam (Ponzoni, 2012).

Samenwerken vraagt van iedereen een lange adem, durf en het vermogen zich in te leven in het perspectief van de ander. Deze brochure laat met voorbeelden uit Amsterdam zien hoe die samenwerking kan slagen. Een aanrader voor lokale beleidsmakers, managers en beroepskrachten die vaders en moeders ondersteunen bij de opvoeding, en in hun werk willen aansluiten bij initiatieven in (migranten)gemeenschappen.